

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De ordine vtriusque. 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

templatiua impediatur per actiuam.

c. 27. post
ma d.

SED contra est, quod Greg. * dicit in 6. Moral.
Qui contemplationis arcem tenere desiderant, prius
se in campo operis per exercitium probent.

RESPONDEO dicendum, quod vita actiua
potest considerari quantum ad duo: Vno modo quæ-
tum ad ipsum studium, & exercitium exteriorum a-
ctiuum: & sic manifestum est quod vita actiua im-
pedit contemplatiuam, in quantum impossibile est,
quod aliquis simul occupetur circa exteriores actio-
nes, & diuinam contemplationi vacet. Alio modo po-
test considerari vita actiua, quantum ad hoc quod in-
teriores animæ passiones componit, & ordinat: In
quantum ad hoc vita actiua adiuuat ad contempla-
tionem, quæ impeditur per inordinationem interio-
rum passionum. Vnde * Gregor. dicit in 6. Moralium,
Cum contemplationis arcem aliqui tenere deside-
rant, prius se in campo operis per exercitium pro-
bent, vt sollicitè sciant si nulla iam mala proximit
irrogant: si irrogata à proximis, æquanimiter pro-
rant: si oblati temporalibus bonis nequaquam ment
læticia soluitur: si subtractis non nimio merore in-
introrsus redeunt, in eo quod spiritualia rimantur,
nequaquam secum rerum corporaliū vmbra trahunt,
vel fortasse, tractas, manu discretionis abigunt.
Ex hoc ergo exercitium vitæ actiue confert ad con-
templatiuam, quod quietat interiores passiones, et
quibus phantasmata proueniunt, per quæ contempla-
tio impeditur.

Et per hoc patet responsio Ad obiecta. Nam ratio-
nes illæ procedunt quantum ad ipsam occupationem
exteriorum actiuam, non autem quantum ad effectum
qui est moderatio passionum.

ARTIC. IV.

863

Utrum vita actiua sit prior quam contemplatiua?
Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod vita
actiua non sit prior quam contemplatiua. Vita
actiua

anim contemplatiua directè pertinet ad dilectionem Dei, vita autem actiua ad dilectionem proximi. Sed dilectio Dei præcedit dilectionem proximi, in quantum proximus propter Deum diligitur. Ergo videtur, quod etiam vita contemplatiua sit prior quam actiua.

¶ 2 Præterea, Gregorius dicit super Ezech. * *Hom 14. a. med.* Sciendum est, quod sicut bonus ordo viuendi est, vt ab actiua in contemplatiuam tendatur: ita plerumque milititer à contemplatiua animus ad actiuam reflectitur. Non ergo simpliciter vita actiua est prior quàm contemplatiua.

¶ 3 Præterea, Ea quæ diuersis competant, non videntur ex necessitate ordinem habere. Sed vita actiua, & contemplatiua diuersis competunt. Dicit enim Gregor. * in 6. Moral. Sapè qui contemplari Deum, *c. 26. pa. 1. a. pr.* quieti poterant, occupationibus pressi ceciderunt: & sapè qui occupati benè humanis vsibus viuerent, gladio suæ quietis extincti sunt. Non ergo vita actiua prior est quàm contemplatiua.

SED contra est, quod Gregorius dicit in 3. Hom. * *Ho. 3. nō multum pcul ante med.* super Ezech. Actiua vita prior est tempore, quàm contemplatiua: quia ex bono opere tenditur ad contemplationem.

RESPONDEO dicendum, quod aliquid dicitur esse prius dupliciter. Vno modo, secundum suam naturam. Et hoc modo vita contemplatiua est prior quàm actiua, in quantum prioribus, & melioribus insublit. Vnde & actiuam vitam mouet, & dirigit. Ratio enim superior, quæ contemplationi deputatur, comparatur ad inferiorem quæ deputatur actioni, sicut vir ad mulierem, quæ est per virum regenda, vt August. * dicit 12. de Trinit. Alio modo est aliquid prius *c. 14. q. 1. li. 14. c. 1. q. 1. d. 1. a. 1. ad 3.* quo ad nos, quod scilicet est prius in via generationis. Et hoc modo vita actiua est prior quàm contemplatiua: quia disponit ad contemplatiuam, vt ex supra dictis patet. Dispositio enim in via generationis præcedit formam, quæ simpliciter, & secundum suam naturam est prior.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod vita contemplatiua non ordinatur ad qualemcumque dilectionem Dei, sed ad perfectam. Sed vita actiua est necessaria ad dilectionem proximi qualemcumque. Vnde Gregorius dicit * in 3. hom. super Ezechielem, Sive contemplatiua vita intrare possunt ad celestem patriam, qui bona quæ possunt operari, non negligunt. Sive actiua autem intrare non possunt, si negligunt bona operari, quæ possunt. Ex quo etiam patet, quod vita actiua præcedit contemplatiuam, sicut id quod est commune omnium, præcedit in via generationis id quod est proprium perfectorum.

Ad secundum dicendum, quod à vita actiua proceditur ad vitam contemplatiuam secundum ordinem generationis. A vita autem contemplatiua reditur ad vitam actiuam per viam directionis, ut scilicet vita actiua per contemplationem dirigatur. Sicut etiam per operationes acquiritur habitus, & per habitum acquisitum perfectius aliquis operatur, dicitur in 2. * Ethic.

Ad tertium dicendum, quod illi qui sunt propter passionem propter earum impetum ad agendum, simpliciter magis apti ad vitam actiuam, propter spiritus inquietudinem. Vnde dicit * Greg. in 6. Mor. quod nonnulli ita inquieti sunt, ut si vacatione laboris laborauerint, grauius laborent: quia tanto deteriores cordis tumultus tolerant, quanto eis licentius ad cogitationes vacant. Quidam verò habent naturaliter tranquillitatem, & quietem, per quam ad contemplationem sunt apti, qui si totaliter actionibus deperent, mentem sustinebunt. Vnde Gregor. * dicit in 6. Mor. quod quorundam hominum ita otiosa mentes sunt, ut si eos labor occupationis excipiat, in ipsa otiositate inchoatione succumbant. Sed, sicut ipse * postea subdit, Sæpe & pigras mentes amor ad opus excitat, & inquietas in contemplatione timor refrenat. Vnde & illi qui sunt magis apti ad actiuam vitam, per exercitiū actiuæ ad contemplatiuam præparantur.

Hom. 3. parū an se med.

1. 2. 4. 10. 5.

1. 16. in prin.

1. 16. in prin.

1. 27. in prin.

Et illi nihilominus, qui sunt magis ad contemplatiuam apti, possunt exercitia vite actiua subire, vt per hoc ad contemplationem paratiores reddantur.

QUEST. CLXXXIII.

De officijs & varijs hominum statibus in generali, in quatuor articulos diuisa.

Consequenter considerandum est de diuersitate statuum & officiorum humanorum. Et primo considerandum est de officijs & statibus hominum in generali. Secundo, specialiter de statu perfectorum.

¶ Circa primum queruntur quatuor.

¶ Primo, quid faciat in hominibus statum.

¶ Secundo, vtrum in hominibus debeant esse diuersi status, siue diuersa officia?

¶ Tertio, de differentia officiorum.

¶ Quarto, de differentia statuum.

ARTIC. I.

Vtrum status in sui ratione importet conditionem libertatis vel seruitutis?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quod status in sui ratione non importet conditionem libertatis vel seruitutis. Status enim a stando dicitur. Sed stare dicitur aliquis ratione rectitudinis. Vnde dicitur Ezech. 1. Eri hominis, sta super pedes tuos. Et Gregor. * dicit in 7. Moral. Ab omni statu rectitudinis dispereunt, qui per noxia verba dilabuntur. Sed rectitudinem spirituales acquirunt homo per hoc, quod subijcit sua voluntatem Deo. Vnde super illud Psal. 12. Rectos decet collaudatio, dicit gloss. Recti sunt qui dirigunt cor suum secundum voluntatem Dei. Ergo videtur, quod sola obedientia diuinorum mandatorum sufficiat ad rationem status.

¶ 2. Præterea, Nomen Status videtur importare immobilitatem, secundum illud primæ ad Corinth. 15. stabiles estote & immobiles. Vnde * Gregorius dicit super Ezechiel. Lapis quadrus est, & quasi ex omni parte ita habet, qui casum in aliqua permutatio- ne non habet. Sed virtus est quæ immobiliter facit

Sec. Sec. Vol. iij.

Pp ope-

864
inf. ar. 4.
cor. 9.
184. a. 4.
cor. 9.
186 a. 6.
corp. 9.
quol. 1. a.
17. cor.
* 1. 7. Mo
ral. c. 25.
ante me.
10. 1.
] est glo.
ordin ex
Aug. in
cōtione 2.
in Ps. 32.
non lon-
gè a prin.
10. 8.
ho 21 in
3. colum-
na a pri.